

ARQUEBISBAT
TARRAGONA

Connecta't

Delegació Diocesana de Litúrgia

n. 7 | desembre 2021 - gener 2022 | liturgia.arqtgn.cat

Espai d'espiritualitat

AQUEST ANY LLEGIM EL PRÒLEG DE SANT JOAN

L'amor a la litúrgia implica amor als detalls de la litúrgia, no per caure en un rubricisme maniàtic, sinó per descobrir les raons profundes de tot el que és preceptuat en els llibres litúrgics, tant en el Missal com en el Leccionari. Amb la nova distribució de les lectures per a la solemnitat de Nadal, es va creure oportú que les lectures de les tres misses de Nadal fossin intercanviables. Això ha fet que en la Missa del dia s'hagi introduït el costum de llegir l'evangeli de la infància de Lluc (propi de la Missa de la nit). És una llàstima i un greu equivoc!

La lectura solemne del pròleg de sant Joan forma part de la tradició antiga i ecumènica de l'Església. Els fidels tenen dret a escoltar la plana més alta de la Sagrada Escripura, per la qual tot té fonament i sentit: "El qui és la Paraula es va fer home i plantà entre nosaltres el seu tabernacle". El cristianisme es fonamenta en aquesta afirmació de la fe, i també tota l'Església i la vida cristiana. Si Déu ha entrat en aquest món en la persona del seu Fill és per no deixar-lo mai més. L'infant de Nadal és tot ell Verb que diu: "Oh món, jo t'estimo". També aquest món marcat per tant de dolor, també l'Església que viu una hora d'incertesa i d'esperança. També per una humanitat que deixa Déu sense amor. El pròleg de sant Joan és un himne al Verb encarnat. El Verb, en la persona del Fill, porta la glòria de l'amor del Pare al món i posa entre nosaltres el seu tabernacle. La humanitat serà el lloc de la seva estada.

L'Església, convocada a sínodo pel Papa, serà el signe perenne de la presència del Verb en el món. Ella mateixa esdevé lloc del trobament de Déu amb els homes. Tots els creients participaran de la gràcia donada amb excés i a desdir. Tots els qui l'acullen en la fe esdevenen fills de Déu. El Pròleg canta l'admirable intercanvi: Déu s'ha fet home perquè nosaltres participem de la vida de Déu. I l'Església, a manera de Joan Baptista, està cridada a esdevenir resplendor de la llum veritable, "la llum que resplendeix en la foscor", i que cap foscor d'aquest món pot ofegar-la. Proclamem el Pròleg de sant Joan aquest Nadal i prediquem-lo amb saviesa de cor. És l'Evangeli que sant Lleó predicava amb les conegudes paraules: "Reconeix, oh cristià, la teva dignitat".

Rafael Serra Abellà, pvre.

Símbols i signes

LA CORONA D'ADVENT

Aquesta corona de branques és un símbol anterior al cristianisme, ja que el nord d'Europa era molt habitual fer una corona feta de branques verdes amb ciris com un símbol esperançador del canvi d'estació i la fi del dur hivern. Aquest símbol el va recuperar la tradició cristiana amb un nou significat: l'esperança de la vinguda del Messies, el Fill de Déu, Llum que veng la foscor dels nostres hiverns interiors.

La forma circular de la corona simbolitza que l'amor de Déu no té principi ni fi, el seu amor per nosaltres és etern. Les branques verdes, pel seu color, simbolitzen l'esperança en la vinguda del Messies.

Les flames dels ciris simbolitzen la llum de la fe, una llum creixent a mesura que s'apropa el Nadal. Els ciris poden ser tots del mateix color (blancs o morats, color de l'Advent), o bé un de verd (símbol de l'esperança o del fruits que donem els cristians quan acollim el Senyor en la nostra vida), un de vermell (símbol de l'alegria pel naixement del Messies), un de blanc (símbol de la presència lluminosa de Déu) i un de morat (símbol del sentit d'espera i de vetlla que caracteritza aquest temps).

Àngel Rubio Cuza

Què cantem?

PARAULA QUE FOU LLUM

Aquest bonic himne d'Advent és una gran lloanga a Crist, Paraula eterna del Pare, que "a la plenitud dels temps" s'ha fet "carn de nostra carn".

El cant s'inicia fent memòria del llibre del Gènesi, en el qual "Déu digué". D'aquesta manera, Déu anà creant totes les coses per mitjà del qui és la Paraula, començant per la llum, que fou creada en diumenge.

Després, aquesta mateixa Paraula abrandà el cor dels profetes, que anunciaren l'esperança d'Aquell que vindria a "esquinçar la nit".

I finalment, les dues darreres estrofes recorden el moment culminant de tota la Història: La Paraula s'ha fet carn

de nostra carn i sang de sang, i plora amb plor d'infant i és veu humana, pastat del nostre fang. Aquella mateixa Paraula per mitjà de la qual el Pare ho va fer tot; aquella mateixa Paraula que abrandà el cor dels profetes... ara ha plantat la seva tenda entre nosaltres. I no només això. Aquesta Paraula serà la plenitud de tot al final dels temps. Així ho recorda la darrera estrofa del cant: "Quan el darrer diumenge, ja desclosa, la Vida farà el ple".

Així, del primer diumenge (en el qual, per la Paraula, fou creada la llum), fins al darrer diumenge (en el qual el Crist ho serà tot el tots) nosaltres no deixem de lloar el Senyor, que s'ha fet "carn de nostra carn" per salvar-nos en l'arbre de la Creu. Això és el Nadal.

Jordi Rovira Busquets

Sants de casa nostra

27 de gener, sant ENRIC D'OSSÓ I CERVELLÓ

Va néixer a Vinebre el dia 15 d'octubre de 1840. De ben jovenet li agradava ajudar a missa i sobretot cantar en el cor. La seva mare volia que fos sacerdot, però ell desitjava ser professor. En aquella època els mestres patien estretor econòmica, i el varen enviar a Quinto de Ebro (Saragossa) on hi tenia un oncle comerciant, perquè aprengué un ofici. Al seu pare se li va ocórrer de buscar-li feina a Reus i el va enviar a Ca l'Ortal perquè hi fes d'aprenent.

A redós de la Mare de Déu de Misericòrdia va fer créixer la seva devoció mariana i va llegir molt les obres de Santa Teresa de Jesús. Mentrestant, s'assabentà que la seva mare s'havia posat malalta i tornà a Vinebre. La dona morí víctima del còlera l'any 1854. Aquella mort li va fer venir el desig d'ésser sacerdot, tot seguint el consell de la seva mare. Tornà a Reus, però en aquesta segona estada no s'hi sentí a gust i, després d'un temps de pensar-ho, va fugir a Montserrat. La família el trobà i aconseguí que el deixessin ser sacerdot. Va estudiar als seminaris de Tortosa i Barcelona. Mentre era seminarista va passar alguns estius amb els pares carmelites del Desert de les Palmes (Castelló). Això li va marcar un fort accent teresià.

Va rebre l'ordenació sacerdotal durant l'any 1867. Mn. Enric exercí de catedràtic de física i matemàtiques al Seminari de Tortosa. L'any 1873 fundà l'Associació de Joves Catòliques, que li permeté de continuar l'antic desig de ser mestre, amb la finalitat que les joves associades imitessin la Verge Maria i santa Teresa de Jesús. En aquell temps a Tortosa va començar les Escoles Dominicals per tal d'escolaritzar les noies que no tenien instrucció. L'any 1876 és el del naixement a Tortosa de la Germandat Josefina d'homes. La germandat tenia per finalitat promoure entre els homes grans la pròpia salvació mitjançant el compliment dels seus deures diaris a imitació del patriarca sant Josep.

Però la seva obra més important va ser la fundació a Tarragona, l'any 1876, de la Companyia de Santa Teresa de Jesús per a noies que es vulguessin consagrar a l'apostolat de la pregària, de l'ensenyança i del sacrifici, a fi de regenerar el món per l'educació de la dona. Era un principi del que després seran els instituts seculars. Les primeres comunitats foren les de Tarragona i Tortosa. Actualment són presents en vint-i-quatre països. El nostre sant va morir durant una estada al convent franciscà de Sancti Spiritus a Gilet (València) el 27 de gener de 1896. Fou beatificat l'any 1979 i canonitzat l'any 1993. Diuen uns goigs: "Fou Sacerdot i forjador il·lustre, la Torxa encén amb la flama divina, i tot Ell és bon aliment i guia, per a tothom i la gran Companyia. Fóreu Fundador, gran Sant i pastor, del poble l'honor. Pregueu per nosaltres Sant Enric d'Ossó!"

Joan Bonet Olivé

L'Eucaristia, pas a pas

L'ORACIÓ COL·LECTA

Des del segle V, els ritus introductoris de la missa conclouen amb l'oració col·lecta. De fet, les tres processons de la missa acaben amb una oració que el president de la celebració adreça a Déu en nom de la comunitat: la processó d'entrada, amb els ritus introductoris que actualment tenim en la litúrgia de l'Eucaristia, acaba amb l'oració col·lecta; la processó de les ofrenes conclou amb l'oració sobre les ofrenes i la processó de la comunió acaba amb l'oració de postcomunió.

El seu nom, col·lecta, expressa la voluntat de recollir en una sola oració totes les intencions i pregàries personals que els fidels, en silenci, posen a la presència de Déu.

El celebrant convida a aquesta pregària amb la invitació "preguem". Posteriorment, es fa un silenci en tots els llavis perquè s'obrin tot els cors a Déu i, així, poder-li presentar les intencions de la nostra pregària. Quants cors diferents bategant en diversos ritmes! Alguns amb alegries i esperances, d'altres amb tristeses i preocupacions. Cors de joves, cors de nens, cors d'adults, cors de gent gran, cors de pares, cors de fills... no tots portem el mateix en el cor, però l'oració col·lecta vol recollir la gran diversitat d'intencions i de sentiments per presentar-los amb confiança filial a Déu. Tots junts, en silenci, l'un al costat de l'altre, preguem en comunitat; i el celebrant, en nom de tots i totes, ho recull en aquesta oració, que expressa també el caràcter de la celebració i que és adreçada, normalment, al Pare, per Jesucrist en l'Esperit Sant, a la qual l'assemblea respon amb un "Amén".

Xavier Roig Rovira, pvre.

